

‘Het vertalen, duiden en toepasbaar maken van kennis is het nieuwe goud’

Hoe kun je Artificial Intelligence (AI) inzetten voor revalidatie? En hoe kun je er ziektes mee voorkomen? Revalidatiecentrum Vogellanden onderzoekt de mogelijkheden van AI-toepassingen om zowel de patiëntenzorg als de organisatie beter en efficiënter te maken.

‘Wij worden
een gids in de
wereld van kennis’

Jeroen

‘Hoe gaan zorgprofessionals om met de opkomst van AI? Dat vraagt aandacht’

Fenna

Op het grote scherm in de bestuurskamer van Vogellanden projecteert manager Gezonde Leefstijl Jeroen van Vilsteren een foto van een lopend meisje dat steunt op een rollator. Het is een opname van een gangbeeldanalyse, een methode om iemands looppatroon te meten. De resultaten worden gebruikt voor revalidatie. ‘Die analyse wordt nu vooral door mensen gedaan’, zegt revalidatiearts Raoul Winter. ‘Maar ik kan me heel goed voorstellen dat AI hierin een rol kan gaan spelen. Dat AI bijvoorbeeld een eerste interpretatie geeft over welke spieren wel of niet goed functioneren en de arts en behandelaar daar vervolgens dieper op ingaan.’

AI inzetten bij behandeling afasiepatiënten

AI wordt op dit moment nog niet ingezet binnen Vogellanden. Maar dat is slechts een kwestie van tijd, zeggen bestuurder Fenna Eefting, manager Gezonde Leefstijl Jeroen, ICT’er Edwin Nibbering en revalidatiearts Raoul. Ze houden ieder de ontwikkelingen op hun eigen vakgebied nauwlettend in de gaten. En ze zien er ook allemaal de voordelen van in.

Momenteel onderzoekt Vogellanden de toepasbaarheid van AI bij de behandeling van afasiepatiënten. Afasie is een taalstoornis, vaak als gevolg van hersenletsel. ‘Met behulp van een VR-bril laten wij patiënten objecten zien die ze moeten benoemen’, zegt Edwin. ‘Iedere patiënt heeft zijn eigen niveau. AI zou kunnen anticiperen op wat de patiënt zegt en de getoonde beelden daarop afstemmen om zo op het juiste moment de juiste situatie te creëren.’

Vertaalslag van informatie naar toepasbaarheid

Jeroen ziet AI vooral als middel om ziektes te voorkomen. ‘In Nederland zitten bijna een miljoen mensen in het voorstadium van diabetes. Dat weten ze zelf nog niet, maar dat is te voorspellen met big data. Ook kan bijna op de dag nauwkeurig worden voorspeld wanneer iemand hart- of vaatziekten krijgt. Die mensen moet je op een eigen manier benaderen. Daar kan AI ons goed bij helpen.’ Volgens Jeroen is kennis niet langer het goud, maar het vertalen, duiden en toepasbaar maken ervan. ‘Zodat de patiënt snapt wat er moet gebeuren en de regie kan nemen. Kijk, wat een gezond eetpatroon is, kan iemand tegenwoordig heel goed zelf opzoeken met bijvoorbeeld ChatGPT. Het is aan ons om samen met de patiënt de vertaalslag te maken van informatie naar toepasbaarheid: wat maakt dat je dit dieet wel of niet volgt? Daar ligt onze meerwaarde in de toekomst.’

Mogelijkheden management

Voor revalidatiearts Raoul is efficiëntere zorg de belangrijkste reden om aan de slag te gaan met AI. ‘Zodat we met dezelfde

mensen meer patiënten kunnen bedienen. Daar moeten we echt naartoe, ook als je kijkt naar de vergrijzing. Want we gaan het niet redden met personeel alleen.’

‘Goede zorg is voor vijftig procent medisch-inhoudelijk en voor vijftig procent hoe het georganiseerd wordt’, haakt Fenna aan. ‘Ook op managementniveau zie ik volop mogelijkheden. Isala is nu bijvoorbeeld onze grootste verwijzer van patiënten met niet-aangeboren hersenletsel. Hoe eerder deze patiënten bij ons behandeld worden, hoe beter het is voor hun herstel. Logistiek is dus een belangrijk onderdeel van het optimale patiëntenproces. Het zou fantastisch zijn als wij de doorstroming kunnen voorspellen, zodat we daarop kunnen inspelen met bijvoorbeeld het op- of afschalen van personeel. Je zou door de combinatie van data zelfs kunnen zien welke zorgvraag er over tien jaar op ons afkomt en daar al op kunnen anticiperen.’

Organisatie voorbereiden op veranderingen

Om zich voor te bereiden op de aanstaande veranderingen, heeft Vogellanden twee jaar geleden samenwerkende teams gevormd voor specifieke patiëntgroepen. Fenna: ‘Zo kunnen we veel praktischer aan de slag met AI-toepassingen. Met alle data over de behandeling en de resultaten ervan, kun je bijvoorbeeld beter en sneller per patiënt zien wat de beste behandeling is.’ Binnen vijf jaar zijn de eerste concrete resultaten al zichtbaar, verwacht Edwin. ‘Zoals een toename van thuisrevalidatie met ondersteuning van AI en andere technieken.’

Culturele ontwikkeling belangrijk

Minstens zo belangrijk als het gesprek over de technische ontwikkeling, is het voeren van het gesprek over de culturele ontwikkeling, zegt Fenna. ‘Hoe gaan zorgprofessionals om met de opkomst van AI? Dat vraagt aandacht. Net als de vraag over de toepassing ervan. Hoe acceptabel is het dat AI straks beter een anamnese doet dan een arts? We moeten onze mensen voorbereiden op deze ontwikkelingen. Hoewel de inzet van AI mogelijk leidt tot een objectievere en wellicht betere anamnese, blijft de rol van de arts relevant. Het werk van de arts zal wel veranderen. Het accent zal meer komen te liggen op het goed begeleiden van de patiënt en op zaken die AI niet kan oppakken, zoals menselijke interactie. Dat blijft heel belangrijk. Daar zit voor mij wel de uitdaging: hoe kan ik onze medewerkers goed voorbereiden op deze immense veranderingen? Wordt het werk juist leuker en effectiever en kunnen we met minder mensen minstens dezelfde kwaliteit van zorg blijven bieden?’ Jeroen: ‘Onze rol wordt steeds meer die van gids in de wereld van kennis.’ \